

WALDORFSKÁ ŠKOLA ČESKÉ BUDĚJOVICE

-

mateřská škola, základní škola a střední škola o.p.s.

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM (ŠVP)
STŘEDNÍ ŠKOLY**

Název ŠVP:

Waldorfské lyceum

Kód a název oboru vzdělávání:	78-42-M/06 Kombinované lyceum
Stupeň poskytovaného vzdělávání:	střední úplné vzdělání s maturitní zkouškou; EQF 4
Délka a forma vzdělávání:	4leté denní
Odborná zaměření:	humanitní, přírodovědné

Zřizovatel školy:

**WALDORFSKÁ ŠKOLA ČESKÉ BUDĚJOVICE – mateřská škola, základní škola a střední škola o.p.s.,
M. Chlajna 23, 370 05 České Budějovice**

Platnost ŠVP: od 1. 9. 2018 počínaje 1. ročníkem
Platnost 3. aktualizované verze: od 1. 9. 2023

*JÁ HLEDÍM DO SVĚTA,
VE KTERÉM SLUNCE SVÍTÍ,
V KTERÉM HVĚZDY SE TRÝPYTÍ,
VE KTERÉM KAMENY NEHYBNĚ LEŽÍ,
ŽIJÍCE ROSTLINY ROSTOU,
CÍTÍCE ZVÍŘATA ŽIJÍ,
VE KTERÉM ČLOVĚK SVOU DUŠÍ PŘÍBYTEK DUCHU SKÝTÁ.
JÁ HLEDÍM DO DUŠE,
KTERÁ V MÉM NITRU ŽIJE.
DUCH BOŽÍ TKÁ VE SVĚTLE SLUNCE I DUŠE,
VENKU V PROSTORU SVĚTA,
UVNITŘ V HLUBINÁCH DUŠE.
K TOBĚ, Ó DUCHU BOŽÍ, SE OBRACÍM S PROSBOU,
NECHŤ SÍLA A POŽEHNÁNÍ K UČENÍ A PRÁCI
V MÉM NITRU ROSTOU.*

(Rudolf Steiner, ranní průpověď pro středoškolské období)

Úvodem

Tento školní vzdělávací program vznikl na základě zkušeností a spolupráce se stávajícími waldorfskými lycei v ČR, zejména pak na základě Waldorfského lycea Praha-Opatov.

První verze ŠVP se začala proměňovat na základě nabytých vlastních zkušeností učitelek a učitelů v práci se svými žákyněmi a žáky waldorfského lycea v Českých Budějovicích. Waldorfské lyceum je již úplně se všemi 4 ročníky, a proto se ŠVP stává živým materiálem, aby odpovídal nejen platné legislativě, ale i praxi této střední odborné školy.

Obsah

Kapitola		Strana
Identifikační údaje	Název ŠVP	4
	Údaje o škole	4
	Zřizovatel	4
Profil absolventů	Informace o oboru	5
	Očekávané kompetence absolventů	5
	Uplatnění absolventů	5
	Způsob ukončení vzdělávání a potvrzení dosaženého vzdělání, stupeň dosaženého vzdělání	6
Charakteristika vzdělávacího programu	Hlavní pedagogické koncepce	7
	Výchovné a vzdělávací strategie	7
	Stručná charakteristika vyučování – organizace výuky	8
	Realizace průřezových témat	8
	Příklad projektu: Ročníková práce	9
	Způsoby a kritéria hodnocení žáků	9
	Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných	10
	Realizace bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence	10
	Podmínky pro přijímání ke vzdělávání a předpoklady zdravotní způsobilosti ke vzdělávání	11
	Způsob ukončení vzdělávání a organizace maturitní zkoušky	11
Personální a materiální zabezpečení vzdělávání		11
Spolupráce se sociálními partnery		12
Učební plán	Přehledný učební plán	13
	Přehled hodinové dotace na jednotlivé předměty po ročnících	14

Identifikační údaje

Název ŠVP

Školní vzdělávací program pro střední odborné vzdělávání „Waldorfské lyceum“

Údaje o škole

Název školy: Waldorfská škola České Budějovice – mateřská škola, základní škola a střední škola o. p. s.

Adresa školy: M. Chlajna 23, České Budějovice 370 05

Ředitelka školy: Mgr. Milena Vlčková

Zpracovali: Kolegium SŠ – pedagogická rada SŠ

Kontakty:

telefon: 725 071 245

e-mail: lyceum@waldorfcz.cz

web: www.waldorfcz.cz

IČ: 280 68 769

DIČ: CZ28068769

IZO: 181096790

RED-IZO: 651040621

Zřizovatel

Název Waldorfská škola České Budějovice – mateřská škola, základní škola a střední škola o. p. s.

Právní forma: Obecně prospěšná společnost

Obchodní rejstřík: Krajský soud České Budějovice, spis. zn. Oddíl O, vložka 142

Profil absolventů

Informace o oboru

- Studijní obor: 78-42-M/06
- Studium: denní, čtyřleté, zakončené maturitní zkouškou
- Počet studentů v ročníku: 30
- Hodnocení studijních výsledků formou slovního hodnocení
- Absolvent získá předpoklady pokračovat ve studiu na vysoké nebo vyšší odborné škole anebo je schopen po ukončení studia uplatnit se na trhu práce.
- Studijní zaměření: Na konci 2. ročníku si žák toto zaměření vybírá ze dvou možností: humanitní nebo přírodovědné.
- Podmínky přijetí: absolvování základní školy a splnění kritérií přijímacího řízení.
- Přijímací zkouška. Jednotná přijímací zkouška, školní přijímací zkouška ve formě strukturovaného rozhovoru (platí v plném rozsahu i pro absolventy waldorfských základních škol).

Očekávané kompetence absolventů

Žáci získávají široký vzdělanostní základ, s nímž se učí zacházet samostatným úsudkem. Proto jako absolventi:

- jsou připraveni se i nadále vzdělávat a rozvíjet, a to jak na osobní rovině, tak i na rovině sociální a odborné
- se zájmem sledují dění jak ve světě vědy, tak ve světě, v němž se nacházejí tady a teď jako lidské bytosti, které nejen cítí a přemýšlejí, ale mají také vůli k aktivnímu úsilí o realizaci přínosných idejí
- k tomu využívají různých metod potřebných k vyhledávání a získávání informací, mezi nimiž nacházejí souvislosti
- z těchto souvislostí dokážou vysledovat zjevné důsledky
- je jim vlastní tvůrčí přístup
- využívají metod, jež jim umožňují efektivní učení, a samostatně a reálně vyhodnocují dosažené výsledky a pokrok
- na základě toho si dokážou stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání a rozvoje
- téhož jsou schopni i na úrovni osobnostní, kde si volí přiměřené cíle osobního rozvoje jak v oblasti zájmů, tak na poli profesním
- pečují vědomě o své zdraví a nahlíží je z perspektivy celostního pojetí člověka
- spolupracují s ostatními konstruktivním způsobem a přispívají k utváření mezilidských vztahů založených na pravdivosti
- uznávají hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a zároveň vnímají její nedokonalosti
- dokážou o fungování společnosti přemýšlet, stanovují si vlastní priority a etické postoje
- jednájí v souladu s udržitelným rozvojem a podporují hodnoty jednotlivých kultur, jak na úrovni národů, tak na úrovni celého lidstva
- nahlíží dění ve světě v globální perspektivě a jsou si vědomi současné propojenosti a vzájemné potřeby všech lidí na světě
- dokážou samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy a vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích
- využívají moderních technologií a sledují jejich vývoj
- matematické dovednosti pro ně nejsou teorií mimo každodenní život, ale využívají je v různých životních situacích
- pracují jak s osobním počítačem a jeho základním a aplikačním programovým vybavením, tak i s dalšími prostředky ICT
- jejich kladný postoj k celoživotnímu vzdělávání a rozvoji jim pomáhá při smysluplném uplatnění jejich osobnostních a odborných předpokladů ve světě práce

Uplatnění absolventů

Absolvent prošel obecněji pojatým odborným vzděláváním, které obsahuje vyšší podíl všeobecného vzdělávání. Získal významné předpoklady pro další vzdělávání na vysokých a vyšších odborných školách zejména v oblastech zvoleného odborného zaměření. Absolvent taktéž směřuje k možnosti přímého uplatnění na trhu práce.

Humanitní zaměření

Absolvent je připraven zejména k terciárnímu studiu humanitních oborů na filozofických, pedagogických a sociálně orientovaných fakultách vysokých škol nebo vyšších odborných škol; studiem získal vhled do problematiky humanitních oborů i konkrétní představu o náročnosti terciárního studia i jeho obsahu.

Dále získal odborné kompetence uplatnitelné i při přímém vstupu na trh práce. Může se uplatnit v nejširším spektru výchovně vzdělávacích a sociálních institucí a na pracovištích, na kterých se vyžaduje připravenost k efektivní práci s lidmi, orientace v lidské osobnosti, sociální dovednosti, využití prostředků informačních a komunikačních technologií a znalost dvou cizích jazyků.

Přírodovědné zaměření

Absolvent je připraven zejména ke studiu na vysokých školách a vyšších odborných školách se zaměřením na přírodní vědy a jejich praktické aplikace, medicínu, farmacii, tvorbu a ochranu životního prostředí, zemědělství a učitelství přírodovědných předmětů. Absolvent během studia získal vědomosti, dovednosti a návyky potřebné pro terciární vzdělávání. Nebude-li pokračovat ve studiu, najde vzhledem k širokému vzdělanostnímu základu a jeho prohloubení v přírodovědných předmětech uplatnění v činnostech laboratorního a provozního charakteru, jakož i v administrativní a správní činnosti, zejména v oblastech příslušného specializačního prohloubení.

Úzké propojení prohlubujícího přírodovědného studia se společenskovedními, rukodělnými a uměleckými předměty společného základu oboru mu navíc umožnilo získat širší přehled o problémech a otázkách překračujících rámec rozdělení na humanitní a přírodní vědy, stejně jako o mezioborových vztazích v současném komplexním a globalizovaném světě. Tento široký vzdělanostní základ mu umožňuje snadnější adaptaci a orientaci v dynamicky se proměňující společnosti a světě práce. Poskytuje dobré výchozí podmínky pro případné další vzdělávání v kvalifikačních a rekvalifikačních kurzech a modulech.

Způsob ukončení vzdělávání a potvrzení dosaženého vzdělání, stupeň dosaženého vzdělání

Vzdělávání je ukončeno maturitní zkouškou. Dokladem o získání středního vzdělání s maturitní zkouškou je vysvědčení o maturitní zkoušce. Konání maturitní zkoušky se řídí školským zákonem a příslušným prováděcím právním předpisem. Dosaženým stupněm je střední vzdělání s maturitní zkouškou, tedy kvalifikační úroveň EQF 4.

Charakteristika vzdělávacího programu

Hlavní pedagogické koncepce

Waldorfská pedagogika je součástí reformní pedagogiky, která se již od počátku 20. století snaží řešit narůstající rozpor mezi tradiční školou a potřebami moderní společnosti. Akcentuje rozvoj člověka jako aktivní a tvůrčí individuality, a zároveň člena lidské společenosti. Vzdělávání zde není jednostranně zaměřeno na intelekt a paměť, ale na rozvoj člověka v jeho celistvosti (holistické pojetí výchovy). Proces poznávání přírody, lidí a kultury je spojen s prožitkem, získáváním dovedností, s postojem a názorem. Cílem školy není formovat žáka/žákyni do předem určené podoby, ale vychovat všestranného, vnitřně svobodného a iniciativního člověka, zodpovědného za sebe i svět.

Propojujeme myšlenkové, umělecké a praktické stránky poznávání. Tím zapojujeme do procesu učení celou bytost člověka, nabízíme trojrozměrné vzdělávání – hlavy, srdce i rukou (myšlení, citění i vůle). Vedeme žáky k tomu, aby jen nepřebírali tradované teorie a myšlenkové modely, ale aby základem poznání pro ně byla vlastní zkušenost a vlastní úsudek.

Využíváme exemplární pojetí výuky. Nezahlcujeme žáky encyklopedickými přehledy, ale věnujeme se hlouběji vybraným jevům – fenoménům – které následně zařazujeme do systémových souvislostí. Tak je možno dostat se i k jádru komplexních problémů a pochopit základní procesy, aniž bychom se ztratili a zabředli do detailů. Tento přístup rozvíjí i schopnost bádát a objevovat, odhalovat a formulovat problém, hledat různé varianty a postupy jeho řešení.

Rozvíjíme celostní myšlení. Prožitkovým vyučováním, uměleckými prvky, postupem od celků k jednotlivostem a dalšími metodickými přístupy podporujeme i pravou mozkovou hemisféru. Ta dokáže daleko rychleji pochopit pojmy a jejich souvislosti, vidět pojmový systém jako celek.

Učební látku zpracováváme formou koncentrovaného vyučování, tzv. blokovou výukou (epoch). **Bloková výuka (epochová výuka) probíhá každý den a je rozdělena do dvou dopoledních a jednoho či dvou odpoledních bloků, v němž se po dobu 2-4 týdnů probírá jeden předmět.** Takovéto soustředěné učení umožňuje důsledně pracovat na rozšiřování znalostí, vyhrabávání schopností a prohlubování prožitků.

Předměty vyžadující projektovou výuku se vyučují formou projektů nebo praktik.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kromě klíčových dovedností (viz učební plán) rozvíjíme schopnosti, dovednosti a postoje, které nahlížíme v současné generaci mladých lidí jako aktuální a potřebné pro jejich další život založený na jednání svobodné, zodpovědné a sebevědomé osobnosti.

Proto žáky již od prvního ročníku aktivně zapojujeme do samotného procesu vyučování a života školy. Rozvíjíme společně úsudek, který se postupně osamostatňuje a osvobozuje od nekritického přebírání názorů z vnějšku.

Ve výuce vedeme žáky k tomu, aby se aktivně zapojovali do procesu poznávání. Společně rozvíjíme schopnost přesného pozorování a přemýšlení. Jedná se o pozorování založené na skutečnosti (nikoliv vlastních představ o ní) a o myšlení, které umožňuje pravdivé porozumění „jádro věci“ (místo odcizujícího memorování pouček). Žáci si procházejí procesem, v němž zakoušejí, že tyto dvě schopnosti vyžadují velké vnitřní úsilí.

Žáci se učí různými metodami, jak pracovat s textem, jak vyhledávat informace a jak se autonomně učit. Jsou vedeni k reflexi vlastní práce a procesu, kterým si při ní prošli. Učí se pojmenovávat schopnosti, vědomosti a postoje, které si osvojili či rozvíjeli.

Žáci se učí celistvému náhledu na danou problematiku a vidí jinakost jako alternativu či příležitost (nikoliv jako problém). Hledají propojení zdánlivě odlišného, např. umění a vědy. Vnímají krásu ve vědě (např. v harmonii či symetrii v přírodninách) a uvědomují si úsilí, které stojí za vznikem uměleckého díla.

Žáci vidí na vztahu učitele k jeho předmětu, že zájem o svět a o jeho konkrétní část, již se učitel zabývá, vyvěrá z jeho nitra a nedá se vynutit vnějšími prostředky.

Rozvíjíme u žáků schopnost tázat se, ptát se na důvody a pozadí věcí, klást otázky, které se rodí v jejich nitru.

Žáci se učí svobodě založené na vlastní zodpovědnosti.

Vedeme je k tvořivému přístupu při řešení problémů, a to jak v oblasti přírodních věd, tak i na poli humanitních, sociálních a uměleckých předmětů. Učí se tvořivosti, do níž přinášejí sílu své individuality a zároveň dokážou ponechat prostor jiným. Osvojují si schopnost obhájení vlastního postoje a zároveň se učí upřímné toleranci k odlišnému názoru.

Vedeme žáky k odvaze realizovat své ideály či projekty i přes těžkosti, které s tím jsou spojeny. Učí se formulovat svá přání a záměry, na jejichž základě si vytýčují dílčí (pracovní) cíle. Dokážou spolupracovat. Učí se konstruktivní kritice. Učí se z chyb. Rozeznávají reakce založené na momentálních emocích. Dokážou se omluvit a dokážou ocenit dobrou práci či úspěch jiných.

Posilujeme v žácích vůli dotahovat úkoly či práci do konce.

Žáci se učí spolupráci, v níž každý nese část zodpovědnosti. Žáci jsou povzbuzeni k tomu, aby v případě potřeby dokázali požádat o pomoc. Učí se formulovat svůj problém a nahlédnout situaci realisticky.

Vedeme žáky k důvěře ve vlastní schopnosti a v možnost tyto své schopnosti neustále rozvíjet.

Vedeme je k pravdivosti a zároveň vnímavosti při interakci s ostatními lidmi. Učí se naslouchat.

Žáci se podílejí na vytváření společných pravidel (především v rámci třídního kolektivu a žákovských projektů). Učí se využívat příležitosti k tomu, aby se aktivně zapojili, namísto zpětné kritiky někoho, kdo se nepodílel, ač mohl.

Žáci se učí, že jakýkoli tvůrčí proces (jak na poli umění, tak na poli vědy či sociálních interakcí) vyžaduje kromě impulsů a nápadů v určitém momentu také rozvahu a odstup.

Žáci se učí rovnováze potřebné jak ve vztahu k sobě či lidem okolo, tak ke svému životnímu prostředí. Uvědomují si, že jsou nedílnou součástí svého okolí a neustále je svým konáním či postojem spoluvytvářejí.

Stručná charakteristika vyučování – organizace výuky

Škola poskytuje všeobecné vzdělávání, k němuž se přidružují ve druhé polovině vzdělávání předměty, jež poskytují základy pro další odborné zaměření na určité typy VŠ nebo VOŠ (humanitního či přírodovědného zaměření). Vzdělávání je denní čtyřleté, zakončené maturitní zkouškou. Od 3. ročníku si žák/yně povinně volí humanitní nebo přírodovědné zaměření.

Vyučování má 3 části: 1. blok (110 minut); 2. blok (100 minut); 3. blok (90–120 minut); příp. 4. blok (90 minut). Při blokové výuce se střídají po 2 až 4 týdnech jednotlivé předměty (odborné, praktické či umělecké).

V každém ročníku mají žáci 1–2týdenní výjezdní praktikum (zeměměřické, ekologické, sociální a profesní). Během 3. ročníku vypracují žáci ročníkovou práci na zvolené téma. Tato práce může být i jedním z podkladů k praktické maturitní zkoušce.

V průběhu celého vzdělávání jsou realizovány i další umělecké, popř. praktické projekty, a také jazykové pobyty a individuální stáže v zahraničních školách.

Realizace průřezových témat

(konkrétněji viz jednotlivé učební osnovy níže uvedených předmětů)

	<i>1. ročník</i>	<i>2. ročník</i>	<i>3. ročník</i>	<i>4. ročník</i>
<i>Občan v demokratické společnosti</i>	Dějepis	Dějepis, ZSV	Dějepis, ZSV, Zeměpis, Český jazyk a literatura	Dějepis, ZSV, Zeměpis
<i>Člověk a životní prostředí</i>	Biologie	Zeměpis Chemie Ekologické praktikum	Biologie	---
<i>Člověk a svět práce</i>	Řemeslné kurzy Zeměměřické praktikum	Český jazyk a literatura	Základy ekonomie Sociální praktikum	Základy ekonomie, Český jazyk a literatura, Profesní praktikum
<i>Člověk a digitální svět</i>	Informatika Český jazyk a literatura Cizí jazyky	Informatika Český jazyk a literatura ZSV	Informatika Český jazyk a literatura	Informatika Český jazyk a literatura Základy ekonomie

Příklad projektu

Jako příklad je zde uveden projekt Ročníková práce (3.ročník):

Ročníková práce

se píše v 3. ročníku a žák/yně v ní prokazuje schopnost samostatně, smysluplně a do blouby se zabývat vytyčeným tématem. Téma by mělo aktuálně souviset s děním v nejbližším či širším okolí nebo v celosvětovém kontextu. Žák/yně se učí pracovat s primární i sekundární literaturou a s odbornými texty a je schopen/ schopna sbrnout jejich nejpodstatnější výpovědi a nalézt mezi nimi souvislosti. Na základě toho nabídne vlastní konstruktivní názory a návrhy na úrovni přiměřené jeho či jejím individuálním schopnostem a znalostem.

Ročníková práce by měla přinášet nové poznatky a kvality nejen čtenářům či posluchačům závěrečné prezentace práce, ale i žákovi samotnému.

Práce obsahuje část teoretickou, kterou žák může kombinovat s částí praktickou či uměleckou podle volby tématu ročníkové práce.

Teoretická část představuje podstatnou část písemného textu; v něm žák/yně rozkryvá téma a rozpracovává ho z teoretického hlediska, např. přínosy vědeckého zkoumání vlivu elektromagnetického vlnění z elektrických přístrojů.

Praktická část může být zachycena jak písemně, tak může probíhat také prakticky, např. výzkumem stanoveného jevu nebo sestavením promyšleného přístroje a jeho vyzkoušení v praxi.

Umělecká část představuje zpracování, které zachytí vhodně zvolenými uměleckými prostředky dané téma (zde je žákovi/ žákyni ponechána velká volnost, která by však neměla uškodit kvalitě a bloubce projevu), např. se může jednat o zpracované kresby, které zachycují elektromagnetické vlnění a jejich vliv.

Již na začátku 3. ročníku jsou žákům známy termíny, jež jsou závazné a týkají se vybrání tématu, určení vedoucího práce, schválení tématu. Dále žáci k danému termínu odevzdávají v elektronické podobě průběžný stav práce, nejčastěji na přelomu 1. a 2. pololetí. Na závěr žák/yně práci odevzdá nejen v elektronické, ale také 2x v tištěné podobě.

Na závěr probíhají slavnostní prezentace ročníkových prací, na které jsou pozváni nejen všichni žáci školy, ale i žáci dalších škol, přátelé, rodiče a odborníci. Vypracování a prezentace ročníkové práce je předpokladem k úspěšnému ukončení 3. ročníku. Práce se poté archivují ve škole a slouží ke studijním účelům.

Způsoby a kritéria hodnocení žáků

Obecné zásady hodnocení žáků a způsob informování o průběhu jejich vzdělávání jsou v oddíle „Hodnocení žáků“ ve školním řádu. K tomu si každý učitel může dále rozpracovat způsoby hodnocení ve vztahu ke specifickým rysům svého předmětu. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení snahy žáka a jeho přístup ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

Hodnocení na vysvědčení je prováděno slovně. K tomu je v katalogovém listu žáka vedena rovněž pomocná evidence známkového hodnocení, které však není oficiálním hodnocením školy a které slouží výhradně pro účely budoucího přijímacího řízení na VŠ nebo VOŠ.

Hodnocení žáka/žákyně je orientováno na jeho/její dovednosti – ve vztahu k obsahu a cílům vzdělávání a k jeho/jejím vzdělávacím a osobnostním předpokladům – a na jeho/její přístup k práci při výuce a při přípravě na ni.

V myšlenkově poznávací oblasti – v předmětech s převahou teoretického zaměření (přírodovědné, humanitní, jazykové) si učitel všímá zejména:

- kvality, rozsahu a ucelenosti získaných poznatků a dovedností
- schopnosti aplikovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení konkrétních úloh a situací
- logického usuzování studenta, pomocí kterého se orientuje v odborné problematice
- přesnosti ve vyhodnocování a třídění informací a vyvozování podstatných souvislostí z nich
- systematickosti práce při zpracování odborného úkolu
- odborné a jazykové správnosti ústního a písemného projevu, komunikačních dovedností (přesnost ve formulaci, rétorika při vystupování, výslovnost, pravopis, tvůrčí přístup při výběru prvků jazykového projevu apod.).

V činnostně volní oblasti – v předmětech s převahou praktického zaměření (např. tělesná výchova, praktika, řemesla) si učitel všímá zejména:

- kvality a rozsahu osvojených dovedností, ovládání pracovních postupů
- zda žák/žákyně při praktických činnostech využívá adekvátně i teoretické znalosti
- organizace vlastní práce žáka/žákyně
- kvality zpracování úkolu včetně samostatnosti a osobitosti při jeho provádění

V citově prožitkové oblasti – v předmětech s převahou uměleckého zaměření (např. výtvarná výchova, hudební výchova, eurytmie) si učitel všímá zejména:

- individuálního uměleckého vyjadřování, které vychází z žákovy niterného prožívání umění a jeho osobitého uchopení (oproti mechanickému zpracování úkolů)
- osvojení potřebných dovedností a jejich tvořivé aplikace
- přístupu žáka/žákyně k práci, jeho/její snahy o kvalitu provedení úkolů a usilování o originalitu
- úrovně estetického vnímání, přístupu k uměleckému dílu

Hodnocení učitelem může být doprovázeno i různými formami sebehodnocení žáků.

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Součástí filozofie školy je rovný přístup ke vzdělávání pro všechny žáky, tedy i pro ty se zdravotním či sociálním znevýhodněním, a také pro mimořádně nadané žáky. Tomu odpovídají jak přijímací řízení do 1. ročníku, tak prostory školy, Školní vzdělávací program a zejména přístupy pedagogů k výchově a vzdělávání žáků.

- V přijímacím řízení do 1. ročníku je nejpodstatnější pohovor, který umožňuje posoudit individuální potřeby každého uchazeče (a to jak zdravotně či sociálně znevýhodněného, tak mimořádně nadaného), možnosti školy s těmito potřebami pracovat a způsobit jim výuku.
- Škola nemá žádné požadavky na zdravotní způsobilost uchazeče o vzdělávání.
- Charakter oboru vzdělání je velmi široký a absolventovi vzdělávání dává řadu možností pro jeho pracovní uplatnění a sociální začlenění.
- Pedagogové školy realizují individuální rozhovory s žáky v průběhu každého ročníku, který umožňuje reagovat na vývoj každého žáka a popř. reagovat na nově vzniklé potřeby.
- Školní vzdělávací program není pro potřeby žáků se zdravotním či sociálním znevýhodněním, nebo pro mimořádně nadané žáky nijak upraven, v případě potřeby je toto řešeno formou individuálně vzdělávacího plánu.
- Žákům jsou podle jejich potřeb a na doporučení ŠPZ i další druhy podpůrných opatření, např. využití asistenta pedagoga a dalších odborníků, poskytnutí kompenzačních pomůcek a speciálních didaktických prostředků, využití informačních a komunikačních technologií, úprava materiálních a organizačních podmínek výuky nebo úprava podmínek přijímání a ukončování vzdělávání.
- Ve škole pracuje výchovný poradce, který má zkušenosti i z práce se zdravotně postiženými žáky.
- Pedagogové školy se scházejí každý týden na pedagogické konferenci, jejíž součástí jsou i rozhovory o vytípaných žácích, umožňující operativně reagovat na jejich problémy či potřeby. Rovněž výchovný poradce může na těchto pravidelných konferencích pracovat s ostatními pedagogy v případě potřeby.
- Ve škole je zajištěn bezbariérový přístup pro žáky s tělesným postižením.
- Ostatní žáci školy jsou s problematikou zdravotního postižení seznamováni při absolvování sociálního praktika ve 3. ročníku, případně přímo ve své třídě (škola přirozeně integruje zdravotně postižené žáky).
- Žákům se sociálním znevýhodněním vycházíme vstříc jednak tím, že jsme poměrně malá škola, a proto máme „rodinný“ charakter, jednak individuálním přístupem ke každému žákovi.
- Práci s mimořádně nadanými žáky umožňuje propracovaný individuální přístup ke každému žákovi, který je silnou stránkou waldorfské pedagogiky. Těmto žákům také velmi vyhovuje projektový způsob vyučování orientovaný na současné problémy a otázky; tento projektový způsob vyučování realizujeme v daleko širším rozsahu, než je obvyklé. Také je zde řada možností prezentací různých samostatných prací, což tyto žáky může výrazně motivovat.

Realizace bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence

Při všech činnostech je dbáno na dodržování podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví podle platných právních předpisů. Objekty, technická zařízení a učební pomůcky jsou udržovány v nezávadném stavu. Žáci jsou pravidelně instruováni o možném ohrožení zdraví a bezpečnosti při všech činnostech, jichž se účastní při vyučování nebo v přímé souvislosti s ním (zejména při praktické výuce).

Podmínky pro přijímání ke vzdělávání a předpoklady zdravotní způsobilosti ke vzdělávání

Přijímání ke vzdělávání se řídí zákonem č. 561/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů, a vyhláškou č. 671/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů. Kritéria přijímacího řízení pro daný školní rok stanoví ředitel školy a zveřejní je nejpozději do konce ledna příslušného roku. Ke studiu oboru není požadováno lékařské doložení zdravotní způsobilosti.

Způsob ukončení vzdělávání a organizace maturitní zkoušky

Způsoby a podmínky ukončení vzdělávání stanovuje zákon č. 561/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů a vyhláška č. 177/2009 Sb. ve znění pozdějších předpisů. Maturitní zkouška se skládá ze společné a profilové části. Žák/yně získá střední vzdělání s maturitní zkouškou, jestliže úspěšně vykoná obě části maturitní zkoušky.

Model maturitní zkoušky	Povinné zkoušky	Nepovinné zkoušky (žák může zvolit max. 2 zkoušky)
SPOLEČNÁ ČÁST	český jazyk a literatura	cizí jazyk
	cizí jazyk, nebo matematika	matematika
		matematika rozšiřující
PROFILOVÁ ČÁST	český jazyk a literatura	Další profilové zkoušky z nabídky stanovené ředitelem školy (pokud si žák ve společné části zvolí cizí jazyk jako nepovinnou zkoušku, koná z tohoto jazyka nepovinnou zkoušku i v profilové části)
	cizí jazyk, pokud si žák tento cizí jazyk zvolil ve společné části	
	2 nebo 3 další profilové zkoušky (počet stanoven RVP)	

Profilová část maturitní zkoušky se skládá ze zkoušky z českého jazyka a literatury konané formou písemné práce a formou ústní zkoušky a ze zkoušky z cizího jazyka konané formou písemné práce a formou ústní zkoušky, pokud si žák z povinných zkoušek společné části maturitní zkoušky zvolil cizí jazyk. Dále se profilová část maturitní zkoušky skládá z obhajoby maturitní odborné práce, dvou povinných zkoušek a nanejvýše dvou nepovinných zkoušek. Nejméně jednu z povinných zkoušek žák koná z vzdělávací oblasti zvoleného odborného zaměření (tedy humanitního či přírodovědného).

Personální a materiální zabezpečení vzdělávání

Personální podmínky

Odborná a pedagogická způsobilost pedagogických pracovníků školy je velmi dobrá, vesměs splňují požadavky na kvalifikaci podle příslušných předpisů.

Pedagogická práce jednotlivých učitelů, ale i společné výchovné a vzdělávací působení na žáky je velmi silně podporováno každotýdenními pedagogickými konferencemi.

Výraznou pomocí je i pravidelná spolupráce s mentorem školy (z partnerské Waldorfské školy v německém městě Prien am Chiemsee) a případné pobyty zkušených zahraničních waldorfských učitelů, kteří pracují s našimi učiteli formou coachingu.

Důraz klademe i na další vzdělávání učitelů. Jazykově vybavení pedagogové jezdí na semináře do zahraničí nebo na stáže do zahraničních waldorfských škol. Všichni učitelé pak mohou studovat na víceletých seminářích waldorfské pedagogiky.

Materiální podmínky

Škola sídlí v pronajatém objektu, který obsahuje 4 kmenové učebny, odbornou učebnu pro přírodovědné předměty a praktika, počítačovou učebnu, odbornou učebnu pro výtvarné činnosti, jazykovou učebnu. Dále máme k dispozici dvě odborné učebny pro výtvarné a řemeslné kurzy a eurytmický sál. Pro tělesnou výchovu využíváme pronájem tělocvičen, které jsou v rámci Českých Budějovic k dispozici.

Prostorové podmínky jsou vesměs dostačující pro základní realizaci školního vzdělávacího programu. Dlouhodobě se nám nedaří získat adekvátní prostory pro výuku tělesné výchovy.

Materiálně technické vybavení a vybavení učebními pomůckami je velmi dobré. Jako stále se rozvíjející střední škola spolupracujeme v této oblasti s ostatními waldorfskými lycei v ČR.

Spolupráce se sociálními partnery

Se základními a středními waldorfskými školami v ČR spolupracujeme v rámci Asociace waldorfských škol ČR, s níž spolupracujeme i v otázkách dalšího vzdělávání učitelů.

Spolupracujeme i se zahraničními waldorfskými školami – zejména s německou Freie Waldorfschule Prien am Chiemsee, a to především pro výměnné pobyty celých tříd a individuální stáže našich studentů.

Už při vzniku školy jsme spolupracovali s Jihočeskou hospodářskou komorou a s významnými regionálními zaměstnavateli. S největším počtem partnerských organizací spolupracujeme v rámci praktik (zeměměřické, ekologické, sociální a profesní). V rámci zeměměřického praktika spolupracujeme s obcí Stříbřec na Třeboňsku, v rámci ekologického praktika zejména s biodynamickým statkem Zdoňov v Adršpachu a s Českou ornitologickou společností v rámci projektu jihočeských Zbudovských blat. S největším počtem sociálních partnerů spolupracujeme v rámci sociálního praktika žáků 3. ročníku. Jedná se o domovy pro seniory, chráněné dílny, školy, dětské domovy, mateřské školy aj. Postupně vytipováváme ty nejvhodnější instituce, které pak žákům doporučujeme, ale výběr je na nich. Upřednostňujeme jejich vlastní aktivitu, i třeba možné osobní či místní vazby konkrétního žáka či rodiny na konkrétní situaci. A při realizaci profesního praktika jsme se snažili rozvíjet i síť partnerských organizací pro profesní praktikum ve 4. ročníku. Zájmy a preference žáků jsou však v jednotlivých letech tak rozdílné, že máme jen několik málo organizací, které můžeme doporučit, pokud žák není schopen si najít pro sebe vhodnou formu či instituci.

Pomáháme novým iniciativám pro založení waldorfských lyceí (Brno, Písek) a poskytujeme jim poradenství.

Na hospitace do tříd k nám chodí studenti Pedagogické fakulty JU, Filozofické fakulty JU či Přírodovědecké fakulty JU.

Učební plán

Učební plán poskytuje přehled všech předmětů, jež jsou realizovány v našem vzdělávání. Vzhledem k charakteru plánování a průběhu vyučování v blocích a v epochách se v omezeném rozsahu počítá i s přesuny hodin mezi ročníky. Celkové počty odučených hodin za všechny čtyři roky docházky pro jednoho žáka budou zachovány. Učební plán uvádí: používané zkratky předmětů a výukových bloků; přehled hodinových dotací a forem výuky; jednotlivé učební osnovy.

PŘEHLEDNÝ UČEBNÍ PLÁN

(počet výukových hodin týdně v jednotlivých ročnících)

Oblast vzdělávání, předmět (označení předmětu)	Minima podle RVP	CELKEM ve 4 ročnících	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	využití disponibil. hodin
Jazykové vzdělávání	27	37					
Český jazyk a literatura (Čj)	6	15	3	4	4	4	9
Anglický jazyk (Aj)	21	12	3	3	3	3	
Německý jazyk (Nj)		10	3	3	2	2	1
Společenskovední vzdělávání	8	8					
Základy společenských věd (ZSV)		4	1	1		2	
Dějepis (D)		4	1	1	1	1	
Přírodovědné vzdělávání	13	14					
Zeměpis (Z)		3	1	1	1		
Fyzika (F)		4	1	1	1	1	
Chemie (Ch)		3	1	1	1		
Biologie (Bi)		4	1	1	1	1	1
Matematické vzdělávání	10	13					
Matematika (M)		13	4	3	3	3	3
Ekonomické vzdělávání	3	3					
Základy ekonomie (Ekon)		3			1	2	
Vzdělávání v ICT	4	4,5					
Informatika (Inf)		4,5	1,5	1,5	1,5		0,5
Vzdělávání pro zdraví	8	16					
Tělesná výchova (TV)		8	2	2	2	2	
Eurytmie (Eu)		8	2	2	2	2	8
Estetické vzdělávání	12	16,5					
Hudební výchova (HV)		3	1	1		1	
Výtvarná výchova (VV)		2	1	1			
Dějiny umění (DU)		4	1	1	1	1	
Řemeslné kurzy (ŘK)		5	3	2			3
Tvorba představení (TP)		1			1		1
Komunikace (Kom)		1,5	1	0,5			0,5
Odborné zaměření	16	16					
Odborné zaměření	16	16					
Disponibilní hodiny	27	27					27
Celkem	128	128					

Komentář k přehlednému učebnímu plánu:

- Počet povinných vyučovacích hodin týdně je minimálně 29, maximální počet týdenních výukových hodin v ročníku je 35;
- případné nepovinné předměty představují další možnost posílení výukových hodin

PODROBNÝ UČEBNÍ PLÁN

(přehled hodinové dotace na jednotlivé předměty po ročnících)

Oblast vzdělávání, předmět (označení předmětu)	1.ročník (h/týd)	hodinová dotace	2.ročník (h/týd)	hodinová dotace	3.ročník (h/týd)	hodinová dotace	4.ročník (h/týd)	hodinová dotace	hodinová dotace celkem	požadovaná min. hodin. dotace podle RVP
Jazykové vzdělávání									1184	
Český jazyk a literatura (ČJ)	3	96	4	128	4	128	4	128	480	192
Anglický jazyk (AJ)	3	96	3	96	3	96	3	96	384	672
Německý jazyk (NJ)	3	96	3	96	2	64	2	64	320	
Společenskovední vzdělávání									256	
Základy společenských věd (ZSV)	1	32	1	32		0		0	64	256
Profesní praktikum (ProPr)		0		0		0	2	64	64	
Dějepis (D)	1	32	1	32	1	32	1	32	128	
Přírodovědné vzdělávání									448	
Zeměpis (Z)	1	32	1	32	1	32		0	96	416
Fyzika (F)	1	32	1	32	1	32	1	32	128	
Chemie (Ch)	1	32	1	32	1	32		0	96	
Biologie (Bi)	1	32	1	32	1	32	1	32	128	
Matematické vzdělávání									416	
Matematika (M)	4	128	3	96	3	96	3	96	416	320
Ekonomické vzdělávání									96	
Základy ekonomie (Ekon)		0		0	1	32	2	64	96	96
Informatické vzdělávání									144	
Informatika (Inf)	1,5	48	1,5	48	1,5	48		0		128
Vzdělávání pro zdraví									512	
Tělesná výchova (TV)	2	64	2	64	2	64	2	64	256	256
Eurytmie (Eu)	2	64	2	64	2	64	2	64	256	
Estetické vzdělávání									528	
Hudební výchova (HV)	1	32	1	32		0	1	32	96	384
Výtvarná výchova (VV)	1	32	1	32		0		0	64	
Dějiny umění (DU)	1	32	1	32	1	32	1	32	128	
Tvorba představení (TP)		0		0	1	32		0	32	
Řemeslné kurzy (ŘK)	3	96	2	64		0		0	160	
Komunikace (KOM)	1	32	0,5	16		0		0	48	
Mezisoučet	31,5	1008	30	960	25,5	816	25	800	3584	
Oblast vzdělávání, předmět (označení předmětu)	1.ročník (h/týd)	hodinová dotace	2.ročník (h/týd)	hodinová dotace	3.ročník (h/týd)	hodinová dotace	4.ročník (h/týd)	hodinová dotace	hodinová dotace celkem	požadovaná min. hodin. dotace podle RVP

Oblast vzdělávání, předmět (označení předmětu)	1.ročník (h/týd)	hodinová dotace	2.ročník (h/týd)	hodinová dotace	3.ročník (h/týd)	hodinová dotace	4.ročník (h/týd)	hodinová dotace	hodinová dotace celkem	požadovaná min. hodin. dotace podle RVP
Humanitní zaměření									512	
Pedagogika (Ped)		0		0	1	32	2	64	96	512
Psychologie (Psy)		0		0	1,4	44,8	1	32	76,8	
Humanitní studia (HS)		0		0		0		0	0	
Parsifal (Par)		0	1	sp 32		0		0	32	
Faust (Fau)		0		0	1	sp 32		0	32	
Sociální práce (SP)		0		0	1,4	44,8	1	32	76,8	
Sociální praktikum (SocPr)		0		0	2	sp 64		0	64	
Výtvarné vzdělávání (VVz)		0		0	0,9	28,8	1,3	41,6	70,4	
Logika (Log)		0		0	1	32		0	32	
Religionistika (Rel)		0		0		0	1	32	32	
Celkem humanitní zaměření	33,5	1072	32,5	1040	34,2	1094,4	31,3	1001,6	4208	4096
Přírodovědné zaměření									512	
Biologie v zaměření (Biz)		0	0,5	sp 16	1,5	48	1,5	48	112	512
Ekologické praktikum (EkoPr)		0	1	sp 32		0		0	32	
Chemie v zaměření (Chz)		0		0	1,5	48	1,5	48	96	
Matematika v zaměření (Mz)		0		0	1,4	44,8	2,1	67,2	112	
Zeměměřické praktikum (ZemPr)	2	sp 64		0		0		0	64	
Fyzika v zaměření (Fz)		0		0	1,5	48	1,5	48	96	
Celkem přírodovědné zaměření	33,5	1072	32,5	1040	34,4	1100,8	31,6	1011,2	4224	4096
Oblast vzdělávání, předmět (označení předmětu)	1.ročník (h/týd)	hodinová dotace	2.ročník (h/týd)	hodinová dotace	3.ročník (h/týd)	hodinová dotace	4.ročník (h/týd)	hodinová dotace	hodinová dotace celkem	požadovaná min. hodin. dotace podle RVP

Poznámky k podrobnému učebnímu plánu:

- 1) Výukové bloky: 1týdenní hodina je 32 hodin
- 2) **sp** = společná výuka předmětu v zaměření pro celou třídu